

Simone Veilová: přežila holokaust a stala se první předsedkyní Evropského parlamentu (1927–2017)

Advokátka, politička a feministka Simone Veilová byla v letech 1974 až 1979 francouzskou ministryní zdravotnictví. V roce 1979 se stala poslankyní Evropského parlamentu a byla zvolena jeho předsedkyní. V této funkci působila až do roku 1982. Stala se tak prvním přímo zvoleným předsedou Evropského parlamentu a první ženou v této funkci.

Ve Francii je široce oceňován její přínos spojený s legalizací potratů a zvýšením kvality života žen a se zlepšením podmínek vězňů. V celé Evropě je Simone Veilová rovněž známá díky péči, kterou věnovala uctění a uchování vzpomínky na Židy, kteří zahynuli během druhé světové války, a pro její oddanost evropským hodnotám a jednotě. Simone Veilová přežila hrůzy koncentračního tábora v Osvětimi-Březince a její politická i osobní odvaha si právem získala obdiv.

Kvůli zážitkům z dětství i traumatu prožitému během druhé světové války byla přesvědčena o významu sjednocené Evropy, o kterou se zasazovala po zbytek svého života.

Dětství a mládí

Simone Jacobová se narodila 13. července 1927 v židovské rodině ve francouzském Nice. Ona a ostatní její rodinní příslušníci byli v roce 1944 zatčeni a transportováni do nacistických koncentračních táborů Osvětim-Březinka, Bobrek a Bergen-Belsen. Simone a její dvě sestry přežily, její rodiče a bratr se však z koncentračního tábora nevrátili. V květnu 1945 se dostala zpět do Paříže a začala studovat právo a politologii. V roce 1946 se provdala za Antoina Veila.

Vstup do politiky

Veilová se stala smířčí soudkyní a v této pozici byla poradkyní ministrů spravedlnosti, včetně Françoise Mitterranda. V roce 1970 se stala první ženou ve funkci generálního tajemníka francouzské rady soudců a státních zástupců (*Conseil supérieur de la magistrature*). Když se v dubnu 1974 stal francouzským prezidentem Valéry Giscard d'Estaing, říká se, že jel k Veilovým nabídnout Antoinu Veilovi místo ve vládě. Rozhodl se však, že místo něho by do vlády měla být jmenována jeho žena Simone.

Ta se poté v jeho vládě stala ministryní zdravotnictví. Brzy po svém nástupu se vrhla do tuhého boje za legalizaci potratů ve Francii, kterou se jí podařilo prosadit až poté, co ji ve francouzském národním shromáždění podpořila i opozice a v roce 1975 byl daný zákon přijat. To se považovalo za významný úspěch a daný zákon vstoupil ve známost jako *la loi Veil*.

Angažovanost ve prospěch sjednocené Evropy

Jako člověk, který zažil holokaust, se Veilová nemohla smířit s tím, že jedna evropská země rozpoutala válku proti dalším zemím v Evropě. A jak se postupně rozvíjela její politická kariéra ve Francii, stále více se angažovala pro evropskou myšlenku, tzn. pro Evropu, v níž se podobné krutosti nikdy nebudou opakovat. Když tedy prezident Giscard d'Estaing požádal Veilovou, aby byla na čele kandidátní listiny jeho strany pro první přímé volby do Evropského parlamentu v roce 1979, vnímala to jako příležitost, které musí využít.

Veilová byla řádně zvolena do Evropského parlamentu a ten si ji zvolil jakou svou předsedkyni. Stala se tedy prvním předsedou prvního přímo voleného Evropského parlamentu a první ženou, které stanula v čele nějakého orgánu EU. Působila rovněž jako předsedkyně výboru pro právní záležitosti a jako členka výborů pro životní prostředí, politické záležitosti, zahraniční věci a bezpečnostního výboru a podvýboru pro lidská práva. Kromě toho byla členkou zvláštního výboru pro sjednocení Německa, který byl zřízen v roce 1990.

Během svého působení v Evropském parlamentu byla rovněž předsedkyní a místopředsedkyní Liberální a demokratické skupiny, z níž se později stala Liberální a demokratická reformní skupina. V roce 1981 jí byla udělena Cena Karla Velikého za její osobní příspěvek k evropské jednotě.

Další roky

Po 14 letech v Evropském parlamentu se Veilová vrátila do francouzské politiky v roce 1993, kde pak do roku 1995 působila ve funkci ministryně pro státní záležitosti a ministryně zdravotnictví a sociálních věcí. V roce 1998 byla jmenována členkou francouzské ústavní rady. V letech 2001 až 2007 byla první předsedkyní Nadace pro připomínku na šoa (*Fondation pour la Mémoire de la Shoah*). V roce 2005 se zasazovala o přijetí Smlouvy o Ústavě pro Evropu.

Když byla v roce 2008 Simone Veilová zvolena do *Académie Française*, stala se jednou z velmi mála žen, které obdržely takovou poctu. Na ceremoniálním meči, který je vyroben pro každého člena akademie, byly vyryty tři věci: její věžeňské číslo, které jí vytetovali v Osvětimi (78651), motto Francouzské republiky, „Volnost, rovnost, bratrství“ a motto Evropské unie „Jednotná v rozmanitosti“.

V roce 2011 bylo na její počest prostranství před hlavní budovou Evropského parlamentu v Bruselu pojmenováno „Agora Simone Veil“. V roce 2012 jí byl udělen Velký kříž čestné legie. Po smrti Simone Veilové 30. června 2017 vzdal této evropské političce hold předseda Evropského parlamentu pan Antonio Tajani, když ji nazval „*velkou předsedkyní Evropského parlamentu, svědomím Evropy, bojovnicí proti antisemitismu a obhájkyní práv žen*“ a uvedl, že „*její poselství v tématech postavení žen a antisemitismu je nanejvýš aktuální i dnes*“. V červenci 2018 byly její ostatky uloženy do mauzolea v pařížském Panthéonu. Je teprve pátou ženou, které se dostalo této cti.

Předsedkyně Evropského parlamentu Simone Veilová hovoří s Altierem Spinellim (1981).